

Er groeit iets moois in Amstelveen-Noord

Eerste beleidsaanzetten voor de fusiegemeente Bankraskerk en Nieuwe Kruiskerk
19 november 2009

Inleiding

De wijkkerkenraden van de Bankraskerkgemeente en de Nieuwe Kruiskerkgemeente hebben op 19 januari 2009 een intentieverklaring ondertekend waarin zij uitspreken dat zij uiterlijk vanaf 1 september 2010 van harte samen één protestantse wijkgemeente van de Protestantse Gemeente Amstelveen-Buitenveldert zullen vormen, met als huis de Kruiskerk.

Daarbij leeft het verlangen dat de nieuwe fusiegemeente¹ meer is dan de som der delen. Bij het vormen van de fusiegemeente willen we niet zo maar compromissen zoeken tussen de gebruiken van beide gemeentes, maar nadrukkelijk ook zoeken naar vernieuwing. Het bezinningsproces dat sinds eind augustus 2008 in Amstelveen-Buitenveldert gaande is, is daarbij een inspiratiebron.

De beide kerkenraden (en enkele andere medewerkers) hebben op vrijdagavond 16 en zaterdag 17 oktober jl. samen geconfereerd op Hydepark in Doorn, om elkaar beter te leren kennen en om een basis te leggen voor nieuw beleid. Centraal stonden de volgende vijf thema's, die in het vervolg van deze notitie aan de orde komen:

- Liturgie
- Geloofsgesprek (bezieling)
- Omzien (pastoraat en diaconaat)
- Gastvrije gemeente (openheid en uitstraling)
- Gebouw.

Het plan is om deze notitie voor te leggen aan (diverse geledingen binnen) beide gemeentes, om richting te wijzen en reacties op te roepen. De notitie zal in een proces van aanvullingen, uitwerkingen en bijstellingen uitgroeien tot het eerste beleidsplan voor de fusiegemeente. Het is dus een groeidocument.

Openstaande punten:

- Aan welke geledingen voorleggen, en met welke vragen?
- Hoe aan de gemeentevergadering voorleggen?

Liturgie

De grondstructuur van de zondagse eredienst zoals die in beide gemeentes wordt gehanteerd, kan gehandhaafd blijven. Die structuur geeft houvast en is herkenbaar.

Nadeel is dat de liturgie als star en afstandelijk kan worden ervaren. In de fusiegemeente mag de liturgie het persoonlijke en informele niet in de weg staan. Ook zal er rond de grondstructuur worden gevarieerd. Gemeentelieden zullen worden betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van de diensten.

Voor het Heilig Avondmaal wordt een vorm gezocht waarin het zijn van een gemeenschap beter kan worden beleefd.

¹ Binnen de beide kerkenraden is er steun voor de naam Kruiskerkgemeente, wat in januari als voorstel aan beide gemeentes zal worden voorgelegd. Om verwarring met de Nieuwe Kruiskerkgemeente te voorkomen, wordt in het vervolg van deze notitie steeds de aanduiding *fusiegemeente* gebruikt.

Gericht op specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld mensen in de spitsuurfase van het leven (met drukke banen en jonge kinderen), komen er experimenten met echt andere diensten (vormgeving, tijdstip).

Er is een liturgiecommissie ingesteld om dit verder op te pakken.

Openstaande punten:

- Op welke specifieke doelgroep(en) willen we ons gaan richten? (zie ook bij Gastvrije gemeente)
- “Jeugd” als expliciet aandachtspunt.

Geloofsgesprek (bezieling)

Na het wegvallen van dogma's en zekerheden is er verlegenheid ontstaan om persoonlijk over geloof en God te spreken. In het bezinningsproces bleek de behoefte te bestaan om de verlegenheid voorbij te komen en het geloofsgesprek te voeren. Als je nooit woorden geeft aan geloof (en twijfel) en er nooit over van gedachten wisselt, dan verslijt het. Geloof is niet iets van de enkele ziel en God, maar het is van een gemeenschap. Daar werkt de Geest en die moet je gelegenheid geven om te werken.²

In de fusiegemeente wordt het geloofsgesprek aangemoedigd en worden er gelegenheden voor gecreëerd. Doel daarvan is het groeien in geloof, elkaar verder helpen (onderling pastoraat) en het versterken van de gemeenschap. Doel is niet om het per se met elkaar eens te worden. Pluriformiteit kan verrijkend zijn, als het meer is dan onverschillig “ieder in zijn waarde laten”.

Doel van het geloofsgesprek is ook niet om anderen (“buitenstaanders”) voor het evangelie te winnen. Wel is het belangrijk dat áls we meer naar buiten willen treden, aansprekend kunnen verwoorden wat God, geloof en kerk voor onszelf betekent.

In vergelijking met het bestaande vormings- en toerustingsprogramma ligt de nadruk bij het geloofsgesprek minder op kennisoverdracht en meer op onderling gesprek. Bijvoorbeeld een gelezen artikel, de preek, een foto, een gebeurtenis of kaartjes met geloofswaarden zijn aanleiding om “aan de praat” te komen. Het gesprek wordt gevoerd in kleine groepen, die enkele malen bij elkaar komen.

Concrete doelstelling is om in het seizoen 2010-2011 tenminste een derde van de kerkgangsters (ca. 70 mensen) bij het geloofsgesprek te betrekken. Daarvoor zal een divers aanbod worden gecreëerd en zullen mensen actief worden benaderd.

Openstaande punten:

- Wie pakken dit verder op? Wanneer?

Omzien (pastoraat en diaconaat)

In beide gemeentes zijn veel activiteiten. Sommige activiteiten bestaan al vele jaren lang en trekken een vast (veelal ouder) publiek. Nieuwe mensen worden daarmee niet vanzelfsprekend bediend.

De bestaande activiteiten zullen kritisch tegen het licht worden gehouden. Het schrappen van enkele activiteiten kan ruimte vrijmaken om met frisse moed nieuwe zaken op te pakken en daarmee ook andere mensen te bereiken.

² “Als je nooit ... om te werken” is vrij geciteerd uit de afscheidswaarden van Coen Constandse voor de wijkkerkenraad van de Nieuwe Kruiskerkgemeente op 17 augustus 2009.

Beide gemeentes hanteren ongeveer hetzelfde pastorale model met wijkouderlingen en pastorale wijkmedewerkers, en predikanten voor crisispastoraat. Gezien de geografische omvang van de fusiegemeente en de moeite die het soms kost om medewerkers te werven, is het niet zeker dat het geografische model ook in de toekomst optimaal is. Het pastorale model zal daarom opnieuw worden doordacht. Aandachtspunten daarbij zijn:

- De mix van vraaggestuurd pastoraat (bijv. pastoraal spreekuur, pastoraal meldpunt) en aanbodgestuurd pastoraat (bijv. groothuisbezoek)
- Het onderlinge pastoraat
- De taakverdeling tussen beroepskrachten en vrijwilligers.

Met name voor de diaconale activiteiten geldt dat er een veelheid van is en dat een vast (veelal ouder) publiek wordt bereikt. Bovendien laten de activiteiten van beide gemeentes een duidelijke dubbeling zien. “Samenvoegen en vernieuwen” is hier het devies.

In het kader van de Centrale Diaconie kunnen grotere projecten professioneel worden opgepakt (goede voorbeelden: voedselproject, project mensenhandel).

Openstaande punten:

- Pastoraat: Wie pakken dit verder op? Wanneer?
- Diaconaat: De beide diaconieën vragen om dit samen verder op te pakken?

Gastvrije gemeente (openheid en uitstraling)

De fusiegemeente wil gastvrij zijn naar de “vaste gasten”. Denk bijvoorbeeld aan welkom bij de deur, aandacht voor kinderen en jongeren, vooraf oefenen van onbekende liederen, goede informatie in orde van dienst, koffie drinken na de dienst.

De gemeente is attent naar nieuwe bezoekers. Denk bijvoorbeeld aan aanbieden van liedbundel(s), uitnodigen voor het koffiedrinken na de dienst, aanleggen van een gastenboek.

De gemeente heeft een geografische plaats. We zoeken naar betekenisvolle relaties met anderen in de buurt (zoals bijvoorbeeld scholen). Voor bijzondere diensten en activiteiten die zich speciaal lenen voor rand-/buitenkerkelijken (zoals bijvoorbeeld met Kerst en Pasen) willen we folderen.

Ten aanzien van het vormings- en toerustingswerk willen we actief meewerken aan bundeling in het verband van de Protestantse Gemeente Amstelveen-Buitenveldert en/of oecumenisch verband. Op dat niveau kan de PR professioneler worden opgepakt.

Naast de algemene gastvrijheid voor de vaste kerkgangers, de nieuwe bezoekers, de buurt en de geïnteresseerden in vorming en toerusting, willen we ons actief gaan richten op één of meer doelgroepen die we in het bijzonder graag als gast in ons midden zouden zien (of bij wie wij te gast zouden willen zijn). In dat verband zijn wel eens genoemd: 25-45-jarigen, ouderen, studenten op Uilenstede, en cultureel geïnteresseerden.

Openstaande punten:

- Op welke specifieke doelgroep(en) willen we ons gaan richten?
- Wie pakken dit verder op? Wanneer?

Gebouw

Als het gaat over het gebouw is er een begrijpelijk verschil tussen leden van de Bankraskerkgemeente en leden van de Nieuwe Kruiskerkgemeente. Leden van de Bankraskerkgemeente laten hun kerkgebouw met pijn in het hart achter zich. Hun nieuwe huis, de Kruiskerk, is een compleet ander soort kerkgebouw. Dat leidt ertoe dat zij veel wensen hebben ten aanzien van de inrichting van de Kruiskerk, bijvoorbeeld: banken anders plaatsen en/of deels vervangen door stoelen, liturgisch centrum minder “afstandelijk” maken, meer ruimte voor koffiedrinken/ontmoeting en doorweekse activiteiten (scheidingswand in de kerkruimte?), een plek geven aan dierbare voorwerpen uit de Bankraskerk.

Leden van de Nieuwe Kruiskerkgemeente zijn in meer of mindere mate aan hun kerkgebouw (van een bijzondere architectonische kwaliteit) gehecht en hebben veel minder de behoefte om allerlei veranderingen door te voeren.

Gezien deze verschillen willen we bij het inrichten van het gebouw de volgende principes hanteren:

- Bereidheid om te veranderen. Niet het verleden van de Bankraskerkgemeente of de Nieuwe Kruiskerkgemeente is leidend, maar de toekomst van de fusiegemeente en de functionele eisen die zij aan het gebouw stelt
- Droom van een open, warm, laagdrempelig, flexibel en stijlvast gebouw
- Laat je inspireren door geslaagde voorbeelden van herinrichting (Pelgrimskerk Buitenveldert, Woestduinkerk Amsterdam, Grote kerk Leeuwarden)
- Neem een goede architect in de arm om onze droom waar te maken.

Er is een inrichtingscommissie ingesteld om dit verder op te pakken.